Geldrop-Mierlo

# Raadsvoorstel

**Onderwerp**
Geactualiseerde gemeenschappelijke regeling Senzer

**Beslispunten**
1. Het college van B&W toestemming te verlenen tot het aangaan van een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling met Senzer;
2. In te stemmen met bijgevoegde zienswijze op de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling Senzer.

**Inleiding**
De gemeente Geldrop-Mierlo neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling (GR) Werkbedrijf Atlant de Peel (Senzer) samen met gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren. Werkbedrijf Senzer bestaat sinds 2016. Sindsdien heeft de organisatie zich verder ontwikkeld en is de omgeving waarin het werkbedrijf acteert veranderd. Denk bijvoorbeeld aan veranderingen in wet- en regelgeving, de regionale context, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de integratie van het sociaal domein. Zodoende is een actualisering van de gemeenschappelijke regeling nodig, met hernieuwde governance- en financiële afspraken. Vanwege de gewijzigde begrotingsvoorschriften en de eisen van de financieel toezichthouder moet de geactualiseerde GR op 1 januari 2023 in werking treden. Vóór deze datum dient dan ook het besluitvormingsproces in het bestuur van Senzer én in de gemeenten doorlopen te zijn.

De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over de gemeenschappelijke regeling Senzer is een collegeaangelegenheid. Aan de gemeenteraden van de zeven deelnemende gemeenten wordt conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) toestemming gevraagd om het college een gewijzigde gemeenschappelijke regeling aan te laten gaan. De raden krijgen daarbij de gelegenheid om hun zienswijzen te geven over de nieuwe regeling. Vanwege de korte doorlooptijd tot de datum van inwerkingtreding wordt de gemeenteraden gelijktijdig om een zienswijze én toestemming gevraagd. Mochten de zienswijzen aanleiding geven tot aanpassingen van de voorliggende GR, dan wordt hiervoor in 2023 een wijzigingsprocedure gevolgd. Op deze manier kan de termijn van 1 januari 2023 worden gehaald én krijgen de gemeenteraden de kans om invloed uit te oefenen op de geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling.

**Overzicht aanpassingen Gemeenschappelijke Regeling**
Belangrijkste wijzigingen in de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling Senzer zijn:
1) **Solidariteit als uitgangspunt**: Senzer werkt al sinds de oprichting op basis van solidariteit. De colleges van de deelnemende gemeenten hebben er voor gekozen beleid, middelen en uitvoering te bundelen, zodat een optimale dienstverlening voor de doelgroep kan worden gerealiseerd in combinatie met een efficiënte bedrijfsvoering. Het principe van solidariteit is in de geactualiseerde GR steviger verankerd.
2) **Basistaken op basis van delegatie**: Senzer voert de taken van de Participatiewet voor de gemeenten in de praktijk volledig uit, zoals zij sinds jaar en dag ook voor de WSW (Wet Sociale Werkvoorziening) doet. Juridisch is er echter een verschil, omdat de colleges voor de Participatiewet hun formele verantwoordelijkheden nog niet hebben overgedragen(mandaat) en voor de WSW wel(delegatie). Zowel de accountant als de toezichthouder hebben

aangegeven dat voor één stelsel gekozen moet worden: mandaat of delegatie[1]. De bestuursleden en de werkgroepen adviseren om te kiezen voor delegatie, omdat dit het beste past bij de principiële keuze voor solidariteit die de colleges gemaakt hebben. Ook sluit delegatie aan bij de huidige werkwijze en is dit voor zowel gemeenten als Senzer het meest efficiënt. Met deze aanpassing wordt ook voldaan aan de nieuwe bepalingen in het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten).

3) **Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr; inwerkingtreding per 01-07-2022) verwerkt**: De betrokkenheid van de gemeenteraden bij het bestuur van een gemeenschappelijke regeling is in de nieuwe Wgr verstevigd. De wijzigingen zijn -voor zover ze nog niet in de GR waren opgenomen- verwerkt in de geactualiseerde GR.
4) **Kapstokbepaling bekostiging**: Het leidende beginsel bij bekostiging van de GR is en blijft dat de deelnemende gemeenten zorgen voor voldoende financiële middelen conform de opdracht die bij Senzer is belegd. In de oude GR staan uitgewerkte rekenregels die gedateerd zijn en waarvan de onderliggende uitgangspunten in de basis niet meer goed bruikbaar zijn. Er is behoefte aan een regeling die in de loop van de tijd kan worden aangepast aan gewijzigde omstandigheden en inzichten bij gemeenten en bij Senzer. Daarom is voor de bekostiging gekozen om in voorliggende GR een kapstokbepaling op te nemen met daarin sec op hoofdlijnen enkele financiële afspraken. Deze kapstok doet recht aan wet- en regelgeving en aan de verhouding tussen de deelnemende gemeenten en Senzer.
   De operationele en gedetailleerde uitwerking van de financiële afspraken (i.e. hoe om te gaan met het weerstandsvermogen of met een eventueel positief dan wel negatief rekeningresultaat) volgt later dit jaar in een Bijdrageverordening die met gekwalificeerde meerderheid moet worden vastgesteld door het AB.
5) **Herziene uittredingsregeling**: Op basis van ervaringen met gemeenschappelijke regelingen elders in Nederland is een herziene uittredingsregeling opgenomen. Het belangrijkste verschil is dat bij uittreding door het bestuur van Senzer tot een uittredingsplan wordt besloten. Daardoor is meer maatwerk mogelijk dat past bij de aard en omstandigheden van de uittreding

**Wat willen we bereiken?**
De Participatiewet beoogt zoveel mogelijk mensen zo hoog mogelijk maatschappelijk te laten participeren en het liefst via werk. Het doelstellingenakkoord 2022-2026 sluit hierop aan. We willen dat mensen mee kunnen doen in de samenleving, waar voor iedereen een plek is. Wie het nodig heeft krijgt passende ondersteuning. Maatwerk staat centraal. Door middel van een geactualiseerde Gemeenschappelijke Regeling Senzer zijn de gemeenten samen met Senzer beter in staat om sociaal domein breed en integraal onze inwoners te laten meedoen, rondkomen en vooruitkomen.

**Argumenten**

*1.1 Gezamenlijke taken, gezamenlijk uitvoeren in een sterke en efficiënte uitvoeringsorganisatie zorgt voor de best mogelijke resultaten voor onze inwoners.*
De aan deze GR-deelnemende gemeenten, voeren voor een belangrijk deel één gezamenlijk beleid ten aanzien van werk en inkomen. Door bundeling van mensen, middelen en beleid

[1] *Onder delegatie wordt verstaan: het overdragen door een bestuursorgaan van zijn bevoegdheid tot het nemen van besluiten aan een ander die deze onder eigen verantwoordelijkheid uitoefent' (artikel 10:13 Awb).*
*Onder mandaat wordt verstaan: de bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan besluiten te nemen (artikel 10:1 Awb). Anders dan bij delegatie blijft de bevoegdheid dus bij de mandaatverlener.*

ontstaat er een sterke uitvoeringsorganisatie. Cliënten worden in gelijke gevallen, gelijk behandeld door een sterk werkbedrijf.

De ontwerp-GR past goed bij de uitkomsten van de evaluatie van Berenschot, maar ook bij nieuw ontwikkelingen zoals de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen.

1.2 *De positie van de gemeenteraad wordt versterkt.*
De ontwerp-GR is aangepast aan de nieuwe Wgr. Actieve informatieplicht, het vragenrecht en het instellen van gezamenlijke raadscommissies zijn voorbeelden van instrumenten waardoor de rol van de gemeenteraad wordt versterkt. De geactualiseerde ontwerp-GR die voor ligt is aangepast aan deze actualiteiten.

1.3 *Door te kiezen voor delegatie van collegebevoegdheden, wordt de GR meer in overeenstemming gebracht met de feitelijke situatie.*
De basistaken die Senzer thans verzorgd voor alle deelnemende gemeenten worden in hoge mate uniform uitgevoerd, op basis van consensus met de deelnemende gemeenten en solidariteit. Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in zowel het DB en AB en dat veranderd niet.

2.1 *Het college van burgemeester en wethouders kan geen GR treffen zonder voorafgaande toestemming van de gemeenteraad. Daarnaast kan de gemeenteraad zijn zienswijze naar voren brengen.*
In de Wgr (artikel 1 lid. 4) staat dat een college van burgemeester en wethouders geen regeling treft dan na verkregen toestemming van de gemeenteraad en daarom wordt uw raad om toestemming. In het artikel staat dat de gemeenteraad het college deze toestemming enkel kan onthouden, wegens strijd met het recht of het algemeen belang.
In de Wgr (artikel 1 lid. 3) staat dat de gemeenteraad bij het college van burgemeester en wethouders binnen 8 weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze over het ontwerp naar voren kunnen brengen. Wij adviseren u om van dit recht gebruik te maken door middel van vaststelling van bijgaande zienswijzen-brief.

**Kanttekeningen**

1.1 *De bijdragenverordening wordt later dit jaar verwacht. In voldoende mate kunnen beschikken over middelen voor het realiseren van onze eigen gemeentelijke doelstellingen is voor ons van belang.*
De gemeente heeft -naast gezamenlijke doelstellingen op het gebied van werk en inkomen met de partnergemeenten in de GR Senzer- ook eigen doelstellingen. In het nieuwe construct stelt het AB van de GR Senzer de nieuwe bijdragenverordening vast. De huidige bekostiging voorziet in verdeling van het participatiebudget, waarbij grofweg 2/3 deel wordt overgeheveld naar de GR Senzer en de gemeente Geldrop-Mierlo besteed grofweg 1/3 aan lokale projecten zoals het vertrouwensexperiment enige tijd geleden. Dit participatiebudget vervalt volgend jaar grotendeels en wordt toegevoegd aan de algemene uitkering. Het actualiseren van de GR, het ontwikkelen van een gezamenlijke bijdragenverordening kan leiden tot discussie over de verdeling van deze middelen. De gemeente Geldrop-Mierlo stelt zich op het standpunt dat er voldoende middelen zullen moeten worden geraamd voor lokale projecten en prioriteiten. Deze kunnen door Senzer (mede) worden uitgevoerd, maar ook door andere partijen. Wij adviseren u om dit element te verwoorden in uw zienswijzenbrief.

1.2 *Het volledig beleggen van de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving bij Senzer op basis van delegatie, kan ervoor zorgen dat de (strategische) aansturing van Senzer wordt bemoeilijkt.*

Door de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving bij Senzer te beleggen op basis van delegatie, komt dit alles meer op afstand te staan van de gemeenten. Dit zou als gevolg kunnen hebben dat de aansturing hierop kan worden bemoeilijkt. Willen de gemeenten hun opdrachtgevende en kaderstellende rol richting Senzer naar behoren kunnen invullen, dan vraagt dit in algemene zin meer van de leden van het Dagelijks Bestuur, het Algemeen Bestuur en de gemeenteraad. Voor de gemeenteraad is het belangrijk dat zij goed gebruik maakt van de haar ter beschikking gestelde instrumenten. Overigens blijft de raad haar verordende bevoegdheden over de Participatiewet behouden. Die maken geen deelt uit van het takenpakket dat wordt overgedragen aan Senzer.

**Wat gaan we daarvoor doen?**
Nadat u heeft ingestemd met voorliggende beslispunten wordt de zienswijze gedeeld met het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur van Senzer en wordt het College van B&W in staat gesteld een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling met Senzer aan te gaan. De geactualiseerde gemeenschappelijke regeling wordt vervolgens gepubliceerd in de Staatscourant en treedt per 01-01-2023 in werking.

**Wat mag het kosten?**
Dit voorstel is budgettair neutraal. Het ziet toe op het kiezen voor een (geactualiseerde) gemeenschappelijke regeling met daarin een budgettaire kapstokbepaling, waarvan de verdere uitwerking vorm zal krijgen in een zogenoemde bijdrageverordening.

Het basisbeginsel voor bekostiging (gemeenten dragen bij wat nodig is voor de uitvoering van de taakstelling) was gevat in verouderde en te gedetailleerde rekenregels, die nauwelijks meer aansluiten bij de huidige omstandigheden. De bekostiging van het beleidsterrein van Werk en Inkomen voor de uitvoering van de participatiewet is gekoppeld aan Rijksbijdragen voor diverse activiteiten. Door de jaren heen is de wijze waarop –op onderdelen – de Rijksbijdragen inzichtelijk worden gemaakt gewijzigd, waardoor deze bijdragen minder goed zijn te koppelen aan de uitvoering van activiteiten van Senzer. Deze ontwikkeling zet zich verder door, onder andere door het opnemen van delen van het participatiebudget in de Algemene Uitkering. Dit noopt tot herziening van de GR-afspraken.

**Duurzaamheid**
Het organiseren van een sterk werkbedrijf via een geactualiseerde GR past goed bij de people-planet-prosperity gedachte.

**Participatie**
Onder invloed van de nieuwe Wgr, neemt de invloed van gemeenteraden op de besturen van gemeenschappelijke regelingen toe.
De Regionale Cliëntenraad heeft parallel aan het zienswijzeproces van de gemeenteraden de gelegenheid te reageren op de inhoud van de GR. Ook deze reactie wordt betrokken bij de afweging over deze eventuele aanpassing van de GR in 2023.

**Bijlagen:**
1. Ontwerp Gemeenschappelijke Regeling (ter vaststelling college)
2. Ontwerp Zienswijzenbrief (ter vaststelling gemeenteraad)
3. Q&A lijst (ter informatie)

Geldrop-Mierlo

# Raadsvoorstel

Geldrop, 6 september 2022

N.J.H. Scheltens
secretaris

J.C.J. van Bree
burgemeester

1273174